دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

مقطع : کارشناسی ارشد

رشته: ادیان و عرفان

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۲ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی گروه ادیان و عرفان دانشکده الهیات و معارف اسلامی بازنگری شده و در چهارصد و شصت و ششمین جلسه شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۲ به تصویب رسیده است.

دانشگاه تهران
شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی

مصوبه شورای برنامه ریزی ، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی .

رشته : ادیان و عرفان

مقطع : کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته ادیان و عرفان که توسط اعضای هیات علمی گروه ادیان و عرفان دانشکده الهیات و معارف اسلامی بازنگری شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجراست.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه برسد.
- این برنامه درسی جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته الهیات و معارف اسلامی - ادیان و عرفان مصوب جلسه شماره ۲۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۸ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران گردیده است.

محمود کمره ای
معاون آموزشی دانشگاه

محمدرضا اسمعیلی گیوی
دبیرشورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۲ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته ادیان و عرفان صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

سید محمد مقیمی
رئیس دانشگاه تهران

دانشگاه تهران
شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی

برنامهٔ درسی دورهٔ کارشناسی‌ارشد

ادیان و عرفان

(Religions & Mysticism)

فصل اول: مشخصات کلی رشته

دانشگاه تهران
شورای برنامه ریزی گسترش و نظارت آموزشی

مشخصات کلی

۱) تعریف

عنوان ادیان و عرفان به مجموعه آموزش‌ها و مهارت‌های پژوهشی اطلاق می‌گردد که در حوزهٔ ادیان، مذاهب و سنت‌های عرفانی صورت می‌گیرد. دانشجویان در این رشته با دانش ادیان و عرفان آشنا می‌شوند و خود را برای پژوهش و اظهار نظر کارشناسانه در زمینهٔ ادیان و عرفان آماده می‌سازند.

۲) هدف

تأسیس دورهٔ کارشناسی ارشد رشتهٔ ادیان و عرفان در نظام آموزش عالی برای تأمین اهداف زیر می‌باشد:

ـ تربیت و تأمین نیروی انسانی متعهد و متخصص جهت پاسخگویی به نیازهای جامعه و مراکز فرهنگی، آموزشی و پژوهشی کشور.

ـ تربیت و تأمین دانش‌پژوهان دینی مورد نیاز آموزش و پرورش، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، صدا و سیما و مراکز رایزنی فرهنگی خارج از کشور.

ـ فراهم‌آوردن امکان کسب علم و دانش نسبت به ادیان، مذاهب و سنت‌های عرفانی دیگر برای افراد علاقه‌مند.

ـ ایجاد آمادگی علمی لازم برای ادامهٔ تحصیلات عالیه و کسب تخصص در حوزهٔ ادیان و عرفان از طریق دورهٔ دکتری.

۳) ضرورت و اهمیت

ما هم اکنون در جهانی زندگی می‌کنیم که مردم به گونه‌ای اجتناب‌ناپذیر از یکدیگر متأثر و در سرنوشت همدیگر موثرند. شرایط در حال حاضر به گونه‌ای است که هیچ ملتی به تنهایی و بدون ارتباط با دیگر ملت ها نمی‌تواند به پیشرفت و ترقی نایل شده و به امنیت و آرامش دست یابد.

با عنایت به موارد فوق‌الذکر و با توجه به نقش بنیادین عقاید، بینش‌ها و گرایش‌های دینی در فرهنگ عمومی مردم و سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی خُرد و کلان کارگزاران نظام، انجام پژوهش‌های مستمر ـ به‌ویژه در یک فضای آکادمیک و با بهره‌گیری از روش‌های کارآمد پژوهش ـ ضرورت غیرقابل‌اجتنابی می‌یابد. از سوی دیگر، شکل‌گیری موج جهانی گرایش به دین حجم فزایندهٔ پژوهش‌های دینی در سطح جهان، ضرورت پژوهش‌های نوین در حوزهٔ ادیان و عرفان را دو چندان کرده است. از این رو، با تقویت جایگاه چنین رشته‌ای در نظام آموزشی کشور و تربیت نیروهای متخصص می‌توان ضمن معرفی عالمانهٔ دین و دستاوردهای دانشمندان مسلمان به پیروان دین‌های دیگر، دیدگاه‌های دینی آنان را شناخت و از این طریق به تعامل درست و سازنده با آن‌ها پرداخت.

۴) طول دوره و شکل نظام

طول دورهٔ کارشناسی ارشد این رشته، مطابق آیین‌نامه‌های آموزشی، دو سال یا چهار نیم‌سال تحصیلی است که در صورت ضرورت و تشخیص و تأیید استاد راهنما، شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده تا یک نیم‌سال (پنجم) و در موارد خاص و بنا به تأیید کمیسیون موارد

خاص تحصیلات تکمیلی دانشگاه و رعایت دیگر ضوابط و آیین‌نامه‌های آموزشی تا یک نیم‌سال دیگر (ششم) قابل‌افزایش خواهد بود.

نظام آموزشی آن واحدی است. طول هر نیم‌سال تحصیلی ۱۶ هفتهٔ آموزشی کامل است و زمان تدریس هر واحد نظری یک ساعت و هر واحد عملی ۲ ساعت است. دستورالعمل ثبت نام، انتخاب واحد، حذف و اضافه و دیگر مقررات تابع ضوابط مندرج در آیین‌نامهٔ کلی دورهٔ کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی و سایر مقررات مربوط خواهد بود.

۵) تعداد و نوع واحدها

تعداد کل واحدهای دورهٔ کارشناسی ارشد ادیان و عرفان طبق برنامه و مقررات آموزشی دانشگاه ۲۸ واحد به شرح زیر است:

دروس تخصصی الزامی : ۱۰ واحد

دروس تخصصی اختیاری : ۱۴ واحد

پایان نامه : ۴ واحد

تبصرهٔ یک: پذیرفته‌شدگان دارای مدرک کارشناسی رشته‌ها و گرایش‌های غیر از ادیان و عرفان ملزم به گذراندن **تا ۶ واحد دروس جبرانی** مطابق جدول شمارهٔ ۱ هستند.

نحوهٔ ارزشیابی این دروس همانند دروس اصلی رشته است و دانشجو باید نمرهٔ قبولی آن درس را اخذ نماید ولی در میانگین کل نمره و در میانگین نمره‌های نیم‌سال دانشجو تأثیر ندارد.

تبصرهٔ دو: کلیهٔ مقررات مربوط به سرفصل‌های درس، ساعات تدریس و... تابع آیین‌نامهٔ آموزشی شورای عالی برنامه‌ریزی خواهد بود.

۶) نقش و توانایی فارغ‌التحصیلان

فارغ‌التحصیلان این رشته می‌توانند در موارد زیر به ایفای نقش و به‌کارگیری توانایی‌ها و مهارت‌های خود بپردازند:

ـ فعالیت‌های پژوهشی در مراکز پژوهشی: دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، پژوهشکده‌ها، دایره‌المعارف‌ها و مراکز پژوهشی کشور.

ـ تدریس در مراکز آموزشی: آموزش‌وپرورش، دانشگاه‌ها و مراکز تربیت معلم.

ـ کارشناس امور فرهنگی در سازمان‌ها و ادارات: سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، صدا و سیما، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، مراکز رایزنی فرهنگی خارج از کشور.

۷) شرایط و ضوابط ورود به دوره

شرایط داوطلبان ورود به مقطع کارشناسی ارشد رشته ادیان و عرفان شرایط عمومی پذیرش دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور است که از طریق سازمان سنجش آموزش کشور اعلام و اعمال می‌گردد. پذیرفته‌شدگان دارای مدرک کارشناسی رشته‌ها و گرایش‌های غیر از ادیان و عرفان ملزم به گذراندن دروس جبرانی **تا سقف ۶ واحد** طی دو نیم‌سال اول هستند.

فصل دوم:

جداول دروس

دانشگاه تهران
شورای برنامه ریزی گسترش و نظارت آموزشی

کلیات

دروس دورهٔ کارشناسی‌ارشد ادیان و عرفان بر حسب شیوهٔ آموزشی ـ پژوهشی به ترتیب شامل ۱۰ واحد دروس تخصصی الزامی، ۱۴ واحد دروس تخصصی اختیاری، و ۴ واحد پایان‌نامه خواهد بود. دانشجویان این رشته می‌توانند حداقل در نیم‌سال چهارم از پایان‌نامه خود دفاع کنند.

جدول ۱: فهرست دروس جبرانی دورهٔ کارشناسی‌ارشد ادیان و عرفان

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت			پیشنیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	تاریخ تصوف (۱)	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۲	رویکردهای مطالعات دینی (۱)	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۳	ادیان هند (۱)	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۴	ادیان ایران پیش از اسلام (۱)	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۵	دین یهود (۱)	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۶	مسیحیت (۱)	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۷	تاریخ فرق اسلامی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
	جمع کل	۱۴	–	۱۴	۲۲۴	–	۲۲۴	

توضیحات:

دانشجویانی که مدرک مقطع کارشناسی آن‌ها ادیان و عرفان نبوده است، ملزم‌اند حداکثر **۶ واحد** از فهرست دروس فوق را بگذرانند.

جدول ۲: فهرست دروس تخصصی الزامی دورهٔ کارشناسی‌ارشد ادیان و عرفان

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت			پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	ادیان هند در عصر ودایی و حماسی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۲	ادیان ایران از پیشازرتشت تا پایان سلسلهٔ هخامنشیان	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۳	یهودیت	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۴	مسیحیت از آغاز تا عصر اصلاحات	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۵	ادیان خاور دور	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
جمع کل		۱۰	–	۱۰	۱۶۰	–	۱۶۰	

جدول ۳: فهرست دروس تخصصی اختیاری دورهٔ کارشناسی‌ارشد ادیان و عرفان

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت			پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	ادیان هند از عصر مدرسی تا روزگار کنونی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۲	ادیان ایران از ساسانیان تا روزگار کنونی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۳	مسیحیت از اصلاحات تا عصر معاصر	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۴	تصوف اسلامی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۵	دین بودایی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۶	دین‌پژوهی مقایسه‌ای	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۷	متون عرفانی به زبان عربی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۸	نظریه‌های مربوط به ادیان ابتدایی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۹	رویکرد جامعه‌شناختی به دین	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۱۰	جنبش‌های نوپدید دینی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۱۱	دین و دینداری در جهان معاصر	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
۱۲	روش تحقیق، مآخذشناسی و پایان‌نامه‌نویسی	۲	–	۲	۳۲	–	۳۲	ندارد
	جمع کل	۲۴	–	۲۴	۳۸۴	–	۳۸۴	

توضیحات: دانشجویان ملزم‌اند ۱۴ واحد از فهرست دروس فوق را بگذرانند.

فصل سوم:

شناسنامه، هدف، سرفصل دروس و منابع دروس

ادیان هند در عصر ودایی و حماسی

Religions of India in Vedic and Epic Age

نوع درس: تخصصی الزامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنایی با متون و اندیشه‌های دینی در ادبیات ودایی و کشتریه‌ایی

سرفصل

ـ تمدن و دین هندیان پیش از ورود آریایی‌ها

ـ بازمانده‌های فکری و معنوی تمدن بومی هند در ذهن و زبان آریایی‌ها

ـ ادبیات ودایی: وداها، براهمنه‌ها، آرنیکه‌ها، اپانیشادها

ـ دین در وداها و براهمنه‌ها

ـ دین در آرنیکه‌ها و اپانیشادها

ـ دین در ادبیات حماسی و کشتریه‌ایی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

Deussen, Paul (2018), *The Philosophy of the Upanishads*, London: Forgotten Books.

Flood, Gavin & Martin, Charles (2013), *The Bhagavad Gita: A New Translation*, United States: W. W. Norton & Company.

Griffith, R. T. (2018), *The Four Vedas: Translated in English*, United States: Stoffa Inc.

Radhakrishnan, Sarvepalli (1974), *The Principal Upanishad: Edited With Introduction, Text, Translation & Notes*, New York: Humanities Press Inc.

Takakusu, Junjiro (2010), *The Essentials Of Buddhist Philosophy*, United States: Kessinger Publishing, LLC.

مدخل‌هایی برگزیده از:

Hastings, James [ed.] (2000), *Encyclopedia of Religion and Ethics*, 13 volumes, Britannia: Bloomsbury T&T Clark.

Jones, Lindsay [ed.] (2005), *The Encyclopedia of Religion*, 15 volumes, United States: Thompson Gale.

ادیان ایران از پیشازرتشت تا پایان سلسلهٔ هخامنشیان

The Religions of Iran From Pre- Zarathustra to the End of the Achaemenid Dynasty

نوع درس: تخصصی الزامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت مؤلفه‌ها و اندیشه‌های دین ایرانی از عصر پیشازرتشت تا پایان عصر هخامنشیان

سرفصل

ـ اندیشه‌هایی دینی در سرزمین ایرانیان پیش از زرتشت

ـ منابع و روش مطالعهٔ دین ایرانی در عصر پیشازرتشت

ـ ظهور زردشت و تحول دین آریایی

ـ گاهان و بررسی محتوای دینی آن

ـ تعالیم: جهان‌شناسی، خداشناسی، فرجام‌شناسی و انسان‌شناسی

ـ تحول دین ایرانی پس از زردشت: بازگشت یا اصلاح؟

ـ اوستای جدید

ـ دین ایرانیان در عصر هخامنشیان و اشکانیان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

اوستا (۱۴۰۱)، ترجمهٔ ابراهیم پورداوود، ۴ جلد، تهران: نگاه.

اوستا (۱۴۰۰)، ترجمهٔ جلیل دوستخواه، ۲ جلد، تهران: مروارید.

بار، کای و دیگران (۱۳۹۹)، *دیانت زرتشتی*، ترجمهٔ فریدون وهمن، تهران: جامی.

بنونیست، امیل (۱۳۹۴)، *دین ایرانی برپایهٔ متن‌های مهم یونانی*، ترجمهٔ بهمن سرکاراتی، تهران: قطره.

بویس، مری (۱۳۹۳)، *تاریخ کیش زرتشت*، ترجمهٔ همایون صنعتی‌زاده، ۳ جلد، تهران: گستره.

جکسون، آبراهام والنتاین ویلیامز (۱۳۵۱)، «گفتاری پیرامون مذهب زرتشت»، ترجمهٔ محمدحسین ساکت، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

دوشن گیمن، ژاک (۱۳۸۳)، «آراء گوناگون دربارهٔ زرتشت»، ترجمهٔ آرزو رسولی، تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.

دوشن گیمن، ژاک (۱۳۹۸)، *دین ایران باستان*، ترجمهٔ رویا منجم، تهران: علم.

دوشن گیمن، ژاک (۱۳۹۳)، *دین هخامنشیان*، ترجمهٔ مرتضی ثاقب‌فر، تهران: شورآفرین.

ست‌تگاست، مری (۱۳۹۳)، *آنگاه که زردشت سخن گرفت: اصلاحات فرهنگی و دینی در دورهٔ نوسنگی*، ترجمهٔ عسکر بهرامی، تهران: ثالث.

کرستنسن، آرتور (۱۳۴۵)، *مزداپرستی در ایران قدیم*، ترجمهٔ ذبیح‌الله صفا، تهران: دانشگاه تهران.

کلنز، ژان و دیگران (۱۳۹۴)، *مقالاتی چند دربارهٔ اوستا*، ترجمهٔ سید سعیدرضا منتظری، قم: ادیان و مذاهب.

موله، ماریان (۱۳۶۳)، *ایران باستان*، ترجمهٔ ژاله آموزگار، تهران: توس.

نیولی، گراردو (۱۴۰۰)، *از زرتشت تا مانی*، ترجمهٔ آرزو رسولی، تهران: ماهی.

نیولی، گراردو (۱۳۹۳)، *زرتشت در تاریخ*، ترجمهٔ مهدیه چراغیان، تهران: بنگاه نشر و ترجمهٔ کتاب پارسه.

ویدن‌گرن، گئو (۱۳۷۷)، *دین‌های ایران*، ترجمهٔ منوچهر فرهنگ، تهران: آگاهان ایده.

ویدن‌گرن، گئو (۱۳۹۵)، *جان‌مایهٔ ایرانی*، ترجمهٔ شهناز نصرالاهی، تهران: پرسش.

نیولی، گراردو (۱۴۰۰)، *زمان و زادگاه زرتشت: پژوهشی دربارهٔ مزداگرایی*، ترجمهٔ منصور سیدسجادی، تهران: آگه.

هنینگ، والتر برونو (۱۳۷۹)، *زرتشت: سیاستمدار یا جادوگر*، ترجمهٔ کامران فانی، تهران: سروش.

و...

مدخل‌هایی برگزیده از:

Hastings, James [ed.] (2000), *Encyclopedia of Religion and Ethics*, 13 volumes, Britannia: Bloomsbury T&T Clark.

Jones, Lindsay [ed.] (2005), *The Encyclopedia of Religion*, 15 volumes, United States: Thompson Gale.

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

یهودیت

Judaism

نوع درس: تخصصی الزامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تاریخ و عقاید دینی یهود

سرفصل

ـ تاریخ و جغرافیای شکل‌گیری یهودیت

ـ بررسی تحولات تاریخی ـ سیاسی و تأثیر آن بر شکل‌گیری اندیشه‌های دینی و رفتاری یهودیان

داستان ابراهیم

سکونت در مصر

واقعهٔ خروج

بازگشت به کنعان

تشکیل پادشاهی

شکست از آشوریان

شکست از بابلیان

آغاز دورهٔ معبد دوم

ـ سیر تاریخی و تکمیل کتاب‌مقدس

ـ بررسی بن‌مایه‌های دینی و اعتقادی عصر کتاب‌مقدسی

ـ منابع کلام یهودی: کتاب‌مقدس، تلمود، عقل

بررسی موضوعات کلامی یهود و تطور آن‌ها

جهان‌شناسی، خداشناسی، انسان‌شناسی

نبوت

نجات‌شناسی: ماهیت، مبانی و گستره

فرجام‌شناسی: آخرالزمان، آخرت‌شناسی فردی و آخرت‌شناسی جمعی

ـ فلسفهٔ یهودی: فیلون، سعدیا، ابن‌جبرون، یهودای هالوی، ابن‌میمون و...

ـ عرفان یهود: عرفان نظری، عرفان عملی

ـ شعائر و مناسک دینی یهود

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

آلترمن، آلن (۱۳۹۸)، *باورها و آیین‌های یهودی*، ترجمهٔ رضا فرزین، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

ابن‌میمون، موسی (۱۳۹۷)، *راهنمای سرگشتگان*، ترجمهٔ ناصر عباس‌پور، تهران: ورا.

اپشتاین، ایزودور (۱۳۸۸)، *یهودیت: بررسی تاریخی*، ترجمهٔ بهزاد سالکی، تهران: مؤسسهٔ پژوهشی حکمت و فلسفهٔ ایران

بوبر، مارتین (۱۳۹۳)، *در باب یهودیت*، ترجمهٔ علی فلاحیان وادقانی، قم: نشر ادیان.

سالتز، آدین اشتاین (۱۳۹۸)، *سیری در تلمود*، باقر طالبی دارابی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

ستزر، کلودیا (۱۳۹۰)، *رستاخیز جسم در یهودیت و مسیحیت نخستین*، ترجمهٔ سعید کریم‌پور، قم: نشر ادیان.

شرباک، دان کوهن (۱۴۰۰)، *فلسفهٔ یهودی در قرون وسطا*، ترجمهٔ علیرضا فهیم، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

شولم، گرشوم گرهارد (۱۴۰۱)، *گرایش‌ها و مکاتب اصلی عرفان یهود*، ترجمهٔ علیرضا فهیم، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

گرینستون، جولیوس (۱۴۰۰)، *انتظار مسیحا در آیین یهود*، ترجمهٔ حسین توفیقی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

ولفسن، هری اوسترین (۱۴۰۱)، *بازتاب‌های کلام اسلامی در فلسفهٔ یهودی*، ترجمهٔ علی شهبازی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

و...

Abelson, J. (2001), *Jewish Mysticism: An Introduction to the Kabbalah*, New York: Dover Publications.

Finkelstein, Louis (Editor) (1949), *The Jews: their history, culture and religion*, 2 vol., New York: Harper & Brothers.

Kohler, K., (2018), *Jewish Theology: Systematically and Historically Considered*, London: Forgotten Books.

مدخل‌هایی برگزیده از:

Hastings, James [ed.] (2000), *Encyclopedia of Religion and Ethics*, 13 volume, Britannia: Bloomsbury T&T Clark.

Jones, Lindsay [ed.] (2005), *The Encyclopedia of Religion*, 15 volume, United States: Thompson Gale.

Roth, Cecil (Editor) (1971), *Encyclopaedia Judaica*, 16 volume, Isreal: Keter.

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

مسیحیت از آغاز تا عصر اصلاحات

Christianity from the Beginning to the Age of Reformation

نوع درس: تخصصی الزامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت سیر تاریخی مسیحیت و عقاید دینی آن

سرفصل

ـ پیدایش مسیحیت: زمینه‌های یهودی و یونانی و... ظهور مسیحیت

ـ عهد جدید و شکل‌گیری آن

ـ پیدایش کلیسا

ـ مسیحیت در دورهٔ پدران

ـ دگماها و الاهیات از سده‌های اول تا پنجم میلادی

ـ نهضت رهبانی دورهٔ اولیهٔ مسیحیت

ـ کلیسای ارتدکس

ـ منابع الاهیات مسیحی: کتاب مقدس، سنت، عقل، تجربهٔ دینی

ـ خداشناسی: خدا، مکاشفه، تثلیث و مسیح

ـ انسان‌شناسی: ماهیت انسان، گناه و فیض

ـ نجات‌شناسی: ماهیت، مبانی و گستره

ـ فرجام‌شناسی: آخرالزمان، آخرت‌شناسی فردی و آخرت‌شناسی جمعی

ـ شعائر دینی

ـ عرفان، فلسفه و الاهیات مسیحی در قرون وسطی: اکهارت،آنسلم، توماس آکویناس و...

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع :

بایرن، پیتر (۱۳۹۳)، *تعالیم کلیسای کاتولیک*، ترجمهٔ احمدرضا مفتاح و دیگران، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

برانتل، جورج (۱۳۹۲)، *آیین کاتولیک*، ترجمهٔ حسن قنبری، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

ژیلسون، اتین (۱۳۹۵)، *تاریخ فلسفهٔ مسیحی در قرون وسطا*، ترجمهٔ رضا گندمی نصرآبادی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

کونگ، هانس (۱۳۸۴)، *تاریخ کلیسای کاتولیک*، ترجمهٔ حسن قنبری، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

گلوخوف، ای. آ. (۱۳۹۸)، *اصول و تعالیم ارتدوکس*، ترجمهٔ فرزانه شفیعی، قم: نشر ادیان.

لی‌ین، تونی (۱۳۸۶)، *تاریخ تفکر مسیحی*، ترجمهٔ روبرت آسریان، تهران: فرزان‌روز.

مک‌گراث، آلیستر (۱۳۹۵)، *درس‌نامهٔ الاهیات مسیحی*، ترجمهٔ بهروز حدادی و دیگران، دو جلد، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

مولند، اینار (۱۳۸۱)، *جهان مسیحیت*، ترجمهٔ محمدباقر انصاری و مسیح مهاجری، تهران: امیرکبیر.

ولفسن، هری اوسترین (۱۴۰۰)، *فلسفهٔ آبای کلیسا*، ترجمهٔ علی شهبازی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

و...

ادیان خاور دور

Religions of Far East

نوع درس: تخصصی الزامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت ادیان خاور دور و سیر و تحول اندیشه‌های دینی در چین و ژاپن

سر فصل

ـ مروری بر ادوار تاریخی چین و سلسله‌های حکومتی آن

ـ اندیشه‌هایی دینی در چین باستان: پیشاتاریخ، دورهٔ شانگ، دورهٔ جو

ـ مکاتب دینی و فلسفی در چین

- دائوییسم: دائوییست‌های اولیه (یانک جو، لائوتسه، جوانک تسه و...)، تائوئیسم و شمنیزم، منابع دینی دائوییسم، جهان‌شناسی و انسان‌شناسی و مابعدالطبیعه، نودائوییسم
- آیین کنفوسیوس: منابع دینی، تعالیم، جهان‌شناسی، انسان‌شناسی، شاگردان کنفوسیوس و تعالیمشان (منسیوس، هسون تزو، و...)، مابعدالطبیعه، دین نوکنفوسیوسی
- موهیسم و مکتب قانون‌پرستان

ـ آیین بودایی در چین: لامایسم

ـ آیین بودایی در ژاپن

ـ دین شینتو: منابع، جهان‌شناسی، انسان‌شناسی، دین و دولت در ژاپن

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

ایزوتسو، توشیهیکو (۱۳۹۴) *صوفیسم و تائوئیسم*، ترجمهٔ محمدجواد گوهری، تهران: روزنه.

دائو ده جینگ: ترجمه از متن چینی باستان (۱۳۹۶)، ترجمهٔ اسماعیل رادپور، تهران: زندگی روزانه.

شومان، هانس ولفگانگ (۱۳۶۲)، *آیین بودا: طرح تعلیمات و مکتب‌های بودایی*، ترجمهٔ عسکری پاشایی، تهران: مروارید.

سوزوکی، بئاتریس‌لین (۱۳۸۷)، *راه بودا*، ترجمهٔ عسکری پاشایی، تهران: نگاه معاصر.

کلاتنمارک، ماکس (۱۳۶۹)، *لائوتزه و آیین دائو*، ترجمهٔ شهرنوش پارسی‌پور، تهران: به‌نگار.

تائو ته چینگ: طریق و فضائل آن (۱۴۰۰)، ترجمهٔ توشیهیکو ایزوتسو و سیدحسین نصر، تهران: اطلاعات.

یولان، فانگ (۱۳۸۰)، *تاریخ فلسفهٔ چین*، ترجمهٔ فرید جواهر کلام، تهران: نشر فرزان‌روز.

Ching, Julia (1997), *Mysticism and kingship in China: the heart of Chinese wisdom*, Cambridge: Cambridge University Press.

Faure, Bernard (1996), *Chan Insights and Oversights: An Epistemological Critique of the Chan Tradition*, Princeton: Princeton University Press.

Hayes, Will (1934), *The Man of Tao: A Text-book of Taoism*, England: Order of the Great Companions.

Jeaneane D. Fowler (2005), *An Introduction to the Philosophy and Religion of Taoism: Pathways to Immortality*, Chicago: Sussex Academic Press.

Legge, James (1962), *Texts of Taoism*, New York: Dover Publications.

Parker, Edward Harper (2017), *China and Religion*, London: Forgotten Books.

Franck, Frederick (2004), *The Buddha Eye: An Anthology of the Kyoto School and Its Contemporaries*, United States: World Wisdom.

Kitarō, Nishida (1992), *An Inquiry Into the Good*, United States: Yale University Press.

Nishitani, Keiji (1982), *Religion and Nothingness*, trans. Jan Van Bragt, United States: University of California Press.

Suzuki D.T. (1971), *Mysticism: Christian and Buddhist: The Eastern and Western Way*, United States: Harper & Row, Perennial Library.

Van Over, Raymond (1973), *Chines Mysticism*, United States: Harper Collins.

Waddell, Laurence Austine (2018), *The Buddhism of Tibet: Or Lamaism, with*

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی، گسترش و نظارت آموزشی

Its Mystic Cults, Symbolism and Mythology, and in Its Relation to Indian Buddhism, London: Forgotten Books.

Zhuangzi (1998). *Wandering on the Way: Early Taoist Tales and Parables of Chuang Tzu*, trans. Victor H. Mair, Hawaii: University of Hawaii Press,

مدخل‌هایی برگزیده از:

Hastings, James [ed.] (2000), *Encyclopedia of Religion and Ethics*, 13 volume, Britannia: Bloomsbury T&T Clark.

Jones, Lindsay [ed.] (2005), *The Encyclopedia of Religion*, 15 volume, United States: Thompson Gale.

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

ادیان هند از عصر مدرسی تا روزگار کنونی

Religions of India from the Scholastic Age to the Present Day

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنایی با درشنه‌های کلاسیک هندویی و هندوییسم معاصر

سرفصل

ـ مکاتب دینی و فلسفی هندویی:

- مکتب ودانته

ادویته ودانته (شنکره): جهان‌شناسی، خداشناسی و انسان‌شناسی.

ویشیسته ودانته (رامانوجا)، جهان‌شناسی، خداشناسی و انسان‌شناسی.

- دوائیه دوایته (مدهوا): جهان‌شناسی، خداشناسی و انسان‌شناسی.
- مکتب سنکیه: جهان‌شناسی و انسان‌شناسی.
- مکتب یوگا
- جینیسم

ـ هندوییسم معاصر: آریه سماج، برهمو سماج و...

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

داتا، دریندراموهان، چاترجی، ساتیش چاندرا (۱۳۹۴)، *معرفی مکتب‌های فلسفی هند*، ترجمهٔ فرناز ناظر زاده کرمانی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

رادهاکریشنان، سرواپالی (۱۳۹۳)، *فلسفه در شرق و غرب*، ۲ جلد، ترجمهٔ خسرو جهانداری، تهران: علمی و فرهنگی.

رادها کریشنان، سرواپالی (۱۳۹۶)، *ادیان شرق و فکر غرب*، ترجمهٔ صادق رضازاده شفق: تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

رودریگز، هیلاری (۱۳۹۷)، *درآمدی به دین هندو*، ترجمهٔ فیاض قرائی، تهران: سمت.

شایگان، داریوش (۱۳۹۳)، *ادیان و مکتب‌های فلسفی هند*، ۲ جلد، تهران: نشر فرزان‌روز.

مدخل‌هایی برگزیده از:

Hastings, James [ed.] (2000), *Encyclopedia of Religion and Ethics*, 13 volume, Britannia: Bloomsbury T&T Clark.

Jones, Lindsay [ed.] (2005), *The Encyclopedia of Religion*, 15 volume, United States: Thompson Gale.

ادیان ایران از ساسانیان تا روزگار کنونی

The Religions of Iran from Sassanids to the Present Day

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت مؤلفه‌ها و اندیشه‌های دین ایرانیان از زمان ساسانیان تا روزگار کنونی

سرفصل

- دین ایرانیان در دورهٔ ساسانیان
- دین و سیاست در دورهٔ ساسانیان
- تأثیرات متقابل بین دین ایرانیان و ادیان تمدن‌های همسایه
- مهرپرستی
- آئین زروانی
- مانویت: خداشناسی، کیهان‌شناسی و مناسک
- اسلام در ایران و رویارویی آن با زردشتی‌گری: تأثیرات متقابل اسلام و دین

ایرانی

ـ بررسی ادبیات پهلوی در دورهٔ اسلامی

ـ آیین‌ها و باورهای زرتشتیان روزگار کنونی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

بویس، مری (۱۴۰۰)، *کتاب گاهشماری جشن‌های ایران*، ترجمهٔ محسن میرزایی، تهران: آوای خاور.

بویس، مری (۱۴۰۱)، *زرتشتیان: باورها و آداب دینی آن‌ها*، ترجمهٔ عسکر بهرامی، تهران: ققنوس.

بویس، مری و دیگران (۱۴۰۰)، *جستاری در فلسفهٔ زرتشتی*، ترجمهٔ سعید زارع و دیگران، قم: انتشارات ادیان و مذاهب.

بویس، مری (۱۳۹۸)، *کانون دین زرتشتی در ایران*، ترجمهٔ حسین ابراهیمیان، تهران: توس.

زنر، رابرت چارلز (۱۴۰۱)، *طلوع و غروب زرتشتی‌گری*، ترجمهٔ تیمور قادری، تهران: امیرکبیر.

زنر، رابرت چارلز (۱۳۹۳)، *تعالیم مغان*، ترجمهٔ فریدون بدره‌ای، تهران: توس.

زنر، رابرت چارلز (۱۳۸۸)، *زروان یا معمای زرتشتی‌گری*، ترجمهٔ تیمور قادری، تهران: امیرکبیر.

دوشن گیمن، ژاک (۱۳۹۹)، *اورمزد و اهریمن: ماجرای دوگانه‌باوری در عهد باستان*، ترجمهٔ عباس باقری، تهران: فرزان‌روز.

دوشن گیمن، ژاک (۱۳۹۴)، *زرتشت و جهان غرب*، ترجمهٔ مسعود رجب‌نیا، تهران: انجمن فرهنگ ایران باستان.

کرستنسن، آرتور (۱۳۹۶)، *ایران در زمان ساسانیان*، ترجمهٔ رشید یاسمی، تهران: نگاه.

کرستنسن، آرتور (۱۳۵۵)، *آفرینش زیانکار در روایات ایرانی*، ترجمهٔ احمد طباطبایی، تبریز: دانشگاه تبریز.

شاکد، شائول (۱۳۸۷)، *تحول ثنویت: تنوع آرای دینی در عصر ساسانی*، ترجمهٔ احمدرضا قائم‌مقامی، تهران: ماهی.

ویدن‌گرن، گئو (۱۳۹۵)، *مانی و تعلیمات او*، ترجمهٔ نزهت صفاهی اصفهانی، تهران: مرکز.

هینلز، جان راسل (۱۳۹۳)، *آیین زردشت و پارسیان*، ترجمهٔ سعید علی‌محمدی، قم: نشر ادیان.

مدخل‌هایی برگزیده از:

Hastings, James [ed.] (2000), *Encyclopedia of Religion and Ethics*, 13 volume, Britannia: Bloomsbury T&T Clark.

Jones, Lindsay [ed.] (2005), *The Encyclopedia of Religion*, 15 volume, United States: Thompson Gale.

مسیحیت از اصلاحات تا عصر معاصر

Christianity from Reformation to Contemporary Era

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت سیر تاریخی مسیحیت و عقاید دینی آن پس از دورهٔ اصلاح دینی

سرفصل

ـ نهضت اصلاح دینی

ـ نهضت اصلاحی پروتستان

ـ الاهیدانان برجستهٔ دورهٔ اصلاح دینی

ـ نهضت اصلاح دینی کاتولیک

ـ نهضت اصلاح دینی در سده‌های هجدهم و نوزدهم

ـ عرفان، فلسفه و کلام مسیحی بعد از عصر اصلاحات

ـ عصر روشنگری و تأثیر آن در مسیحیت

ـ مسیحیت در قرن بیستم

ـ مکتب‌های الاهیاتی مسیحی پس از دورهٔ اصلاح دینی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

براون، رابرت مک‌آفی (۱۳۹۶)، *روح آیین پروتستان*، ترجمهٔ فریبرز مجیدی، تهران: نگاه معاصر.

براون، کالین (۱۳۹۷)، *فلسفه و ایمان مسیحی*، ترجمهٔ طاطاوس میکائیلیان، تهران: علمی و فرهنگی.

بیرین، پیتر و هولدن، لسلی (ویراستاران) (۱۳۸۸)، *مجموعه مقالات: دفتر نخست: الاهیات جدید مسیحی*، ترجمهٔ جمعی از مترجمان، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

گرنز، استنلی، اولسن راجر (۱۳۹۰)، *الاهیات مسیحی در قرن بیستم: خدا و جهان در عصر گذار*، ترجمهٔ روبرت آسریان و میشل آقامالیان، تهران: ماهی.

مک‌گراث، آلیستر (۱۳۸۷)، *مقدمه‌ای بر نهضت اصلاح دینی*، ترجمهٔ بهروز حدادی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

والز، اندرو (۱۳۸۹)، *مسیحیت در جهان امروز*، ترجمهٔ احمدرضا مفتاح و حمید بخشنده، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

هوردون، ویلیام (۱۳۶۸)، *راهنمای الاهیات پروتستان*، طاطاووس میکائیلیان، تهران: علمی و فرهنگی.

و...

تصوف اسلامی

Sufism

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنایی با جریان تصوف در تاریخ اسلام و تأثیر آن بر فرهنگ جوامع اسلامی

سرفصل

ـ مکاتب صوفیه

- مکتب خراسان: ویژگی‌ها، شخصیت‌ها، آثار، تعالیم
- مکتب بغداد: ویژگی‌ها، شخصیت‌ها، آثار، تعالیم

ـ حیات اجتماعی و سیاسی صوفیه از سده‌های اولیهٔ اسلام تا عصر صفوی

ـ تصوف در عصر صفوی

ـ رابطهٔ تشیع و تصوف

ـ مکتب اصفهان

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

ـ تصوف در شبه قاره هند

ـ تصوف بعد از عصر صفوی

ـ تصوف در ترازوی نقد

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

رضوی، اطهر عباس (۱۳۸۰)، *تاریخ تصوف در هند*، ترجمهٔ منصور معتمدی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۸۸)، *جست‌وجو در تصوف ایران*، تهران: امیر کبیر.

زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۸۱)، *دنبالهٔ جست‌وجو در تصوف ایران*، تهران: امیر کبیر.

غنی، قاسم (۱۳۸۹)، *تاریخ تصوف در اسلام: تطورات و تحولات مختلفه آن از صدر اسلام تا عصر حافظ*، تهران: زوار.

سراج، ابونصر (۱۳۹۳)، *اللمع فی التصوف*، تصحیح و تحشیه از رینولد آلن نیکلسون، ترجمهٔ مهدی محبتی، تهران: اساطیر.

قشیری، ابوالقاسم عبدالکریم بن هوازن (۱۳۹۳)، *ترجمهٔ رسالهٔ قشیریه*، تصحیح بدیع‌الزمان فروزانفر، تهران: زوار.

محمود بن علی کاشانی، عزالدین (۱۳۹۴)، *مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه*، جلال‌الدین همایی، تهران: سخن.

مدرسی چهاردهی، نورالدین (۱۳۹۴)، *سلسله‌های صوفیهٔ ایران*، تهران: علمی‌وفرهنگی.

نائب الصدر شیرازی، محمد معصوم (۱۳۱۸) *طرائق الحقائق*، تهران: انتشارات کتاب‌خانهٔ سنایی.

نجم‌رازی، عبدالله بن محمد (۱۳۷۹)، *مرصاد العباد*، به اهتمام محمدامین ریاحی، تهران: علمی‌وفرهنگی.

نفیسی، سعید (۱۳۸۹)، *سرچشمهٔ تصوف در ایران*، تهران: پارسه.

و...

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

دین بودایی
Buddhism

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنایی تعالیم بودا، پیروان او، و شاخه‌های مختلف دین بودایی

سر فصل

ـ ادبیات دینی بودایی:

- ادبیات تهره‌واده‌ای شامل سوته پیتکه، وینایه پیتکه و ابهی‌دهمه پیتکه.
- ادبیات مهایانه‌ای شامل : بودا کارتای اشوه گوشه کتاب اول و دوم، متون ذن بودیزم. بحثی در باب جاتکه‌ها

ـ شخصیت تاریخی بودا در سنت تهره‌واده‌ای، مهایانه و نظریهٔ تری کایه،

ـ مفهوم اناتّه و انیکّه در سنت تهره‌واده‌ای و مهایانیسیتی،

ـ ارهت و بودهی‌ستوه،

ـ مفهوم رنج در بودیزم اولیه و سنت متاخر،

ـ نیبّانه (نیروانه) در دو سنت متاخر و متقدم بودایی.

ـ مفهوم سوخاوتی و نقش بودا در دستیابی به آن.

ـ وجره‌یانه بودیزم و ذن بودیزم

ـ مکاتب فلسفی بودیزم تهره‌واده‌ای (مکتب رئالیستی کوشه، مکتب جوجیتسو)
ـ مکاتب مهایانیستی (مکتب هوسو و مکتب ککگون).
ـ بودیسم در چین

ـ بودیسم در ژاپن

ـ ذن بودیسم و لاماها

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

آرمسترانگ، کرن (۱۳۸۷)، *بودا*، ترجمهٔ نسترن پاشایی، تهران: فراروان.

چرخ و نیلوفر: گزیدهٔ متن‌های بودایی در طی قرن‌ها (۱۳۹۳)، ترجمهٔ ع. پاشایی، قم: نشر ادیان.

چنین گوید او: ایتی ووتکه (۱۳۸۳)، ترجمهٔ ع. پاشایی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

راه حق: بودا و سروده‌هایش (۱۴۰۰)، ترجمهٔ رضا علوی، تهران: فرزان‌روز.

ریوز، جین و هارویتس، لیان (۱۳۹۰)، *سورهٔ نیلوفر سه‌گانه: سه متن بودایی مهایانه*، ترجمهٔ ع. پاشایی، قم: نشر ادیان.

سوزوکی، دایستز تیتارو (۱۳۹۶)، *بی‌دلی در ذن*، ترجمهٔ ع. پاشایی و نسترن پاشایی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

شجاعی، علیرضا (۱۳۹۷)، *ساحل نیروانه*، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

شومان، هانس ولفگانگ (۱۳۶۲)، *آیین بودا: طرح تعلیمات و مکتب‌های بودایی*، ترجمهٔ ع. پاشایی، تهران: مروارید.

کازینز، ال. اس. (۱۳۹۹)، *آیین بودا در جهان امروز*، ترجمهٔ علیرضا شجاعی، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

نیوانو، نیکیو و نیوانو، نیچیو (۱۳۹۰)، *مژه‌های نادیدنی*، ترجمهٔ ع. پاشایی، قم: نشر ادیان

نیوانو، نیکیو (۱۳۸۹)، *آیین بودا در سورهٔ نیلوفر*، ترجمهٔ ع. پاشایی، قم: نشر ادیان.

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

دین‌پژوهی مقایسه‌ای

Comparative religions

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: مقایسه بین نگرش ادیان ابراهیمی، هندوییسم و دین زردشتی در خصوص مسائل اساسی دین

سرفصل

ـ دین‌شناسی مقایسه‌ای: ماهیت، اهداف، دیدگاه‌ها، و...

ـ مقایسه و ارزیابی ادیان ابراهیمی (یهودیت، مسیحیت، اسلام)، هندوییسم و دین زردشتی در مورد موضوعات:

ـ بررسی مقایسه‌ای جهان‌شناسی، خداشناسی، آموزه‌های نظری، آموزه‌های عملی و مناسک

- خدا
- انسان
- جهان
- زندگی پس از مرگ
- سرنوشت نهایی انسان
- اخلاق

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع :

الیاده، میرچا (۱۴۰۰)، *تاریخ اندیشه‌های دینی*، ترجمهٔ بهزاد سالکی، سه جلد، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه.

شارپ، اریک (۱۳۹۴)، *تاریخچهٔ دین‌شناسی تطبیقی*، ترجمهٔ عبدالرحیم گواهی، قم: دانشگاه ادیان و مذاهب.

Cantwell Smith, Wilfred (1978), *The Meaning and End of Religion*, United States: Harper & Row.

Cantwell Smith, Wilfred (1965), The Faith of Other Men, United States: The New American Library.

Cantwell Smith, Wilfred (1998), *Patterns of Faith Around the World*, London: Oneworld Publications.

Frank, Byron Jevons (2010), ***An Introduction to the Study of Comparative Religion***, FQ Books.

Paden, William E. (1994), *Religious Worlds: The Comparative Study of Religion*, Boston: Beacon Press.

Wach, Joachim (1958), *The Comparative Study of Religions*, United States: Columbia University Press.

متون عرفانی به زبان عربی

Mystical texts in Arabic

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنائی با آثار عرفانی به زبان عربی و درک مفاهیم و معانی عرفانی

سرفصل

ـ قرائت و فهم متون عرفانی عربی

ـ ترجمهٔ متون عرفانی عربی به زبان فارسی

ـ شرح مضامین و اصطلاحات عرفانی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

ابن‌عربی، محی‌الدین (۱۳۶۶)، *فصوص الحکم*، مصحح ابوالعلاء عفیفی، تهران: الزهرا.

جیلی، عبدالکریم (۱۴۱۸)، *الانسان الکامل فی معرفه الاواخر و الاوایل*، مصحح صلاح محمد عویضه، بیروت: دار الکتب العلمیه.

قونوی، صدرالدین (۱۳۸۹)، *مفتاح الغیب و شرحه مصباح الانس*، شارح حمزه فناری، تصحیح و مقدمه محمد خواجوی، تهران: مولی.

نسفی، عزیزالدین (۱۴۰۱)، *کتاب الانسان الکامل*، پیشگفتار هانری کربن، تصحیح و مقدمهٔ ماریژان موله، تهران: طهوری.

نظریه‌های مربوط به ادیان ابتدایی

Theories of Primitive Religions

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت نظریه‌های مربوط به منشأ دین و دینداری.

سرفصل

ـ زمینه‌های ورود مطالعهٔ دین به حوزه‌های دانشگاهی؛

ـ تعاریف: دین، اسطوره، جادو، توتم، تابو، مانا، فتیش، مقدس و...؛

ـ نخستین صورت دینی بشر؛

ـ نظریه‌های مربوط به منشأ دین و نخستین صورت دینی:

- نظریهٔ انسان‌شناختی: تایلور، اسپنسر، فریزر و...؛
- نظریهٔ جامعه‌شناختی: اگوست کنت، دورکیم، وبر، برگر و...؛
- نظریهٔ روان‌شناختی: فروید، یونگ و...؛
- نظریه های جدید.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

اسپیلکا، برنارد، و دیگران (۱۳۹۷)، *روان‌شناسی دین: براساس رویکرد تجربی*، ترجمهٔ محمد دهقانی، تهران: رشد.

استراوس، لوی (۱۳۹۷)، *توتمیسم*، ترجمهٔ مسعود راد، تهران: توس.

الیاده، میرچا (۱۴۰۰)، *اسطورهٔ بازگشت جاودانه*، ترجمهٔ بهمن سرکاراتی، تهران: طهوری.

الیاده، میرچا (۱۳۷۶)، *رساله در تاریخ ادیان*، ترجمهٔ جلال ستاری، تهران: سروش.

الیاده، میرچا (۱۴۰۰)، *شمنیسم: فنون کهنه خلسه*، ترجمهٔ محمدکاظم مهاجری، قم: انتشارات ادیان و مذاهب.

الیاده، میرچا (۱۴۰۰)، *در پی سرچشمه‌های ادیان*، ترجمهٔ جلال ستاری، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه.

الیاده، میرچا [ویراستار] (۱۳۷۶)، *دین‌پژوهی*، ترجمهٔ زیر نظر بهاءالدین خرمشاهی، جلد اول، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

الیاده، میرچا (۱۳۹۱)، *مقدس و نامقدس*، ترجمهٔ بهزاد سالکی، تهران: انتشارات علمی‌وفرهنگی.

پالمر، مایکل (۱۳۸۸)، *فروید، یونگ و دین*، ترجمهٔ محمد دهگان‌پور و غلامرضا محمودی، تهران: رشد.

فریزر، جیمز جورج (۱۴۰۱)، *شاخهٔ زرین: پژوهشی در جادو و دین*، ترجمهٔ کاظم فیروزمند، تهران: آگاه.

فروید، زیگموند (۱۴۰۰)، *توتم و تابو*، ترجمهٔ محمدعلی خنجی، تهران: نگاه.

لوی‌برول، لوسین (۱۴۰۰)، *کارکردهای ذهنی در جوامع عقب‌مانده*، ترجمهٔ یدالله موقن، تهران: هرمس.

وولف، دیوید (۱۳۸۶)، *روان‌شناسی دین*، ترجمهٔ محمد دهقانی، تهران: رشد.

همیلتون، ملکوم (۱۴۰۰)، جامعه‌شناسی دین، ترجمهٔ محسن ثلاثی، تهران: ثالث.

دورکیم، امیل (۱۴۰۰)، *صور بنیانی حیات دینی*، ترجمهٔ باقر پرهام، تهران: مرکز

Antes, Peter & et.al (2004), *New Approaches to the Study of Religion*, Berlin: de Gruyter.

Connolly, Peter (2001), *Approaches to the Study of Religion*, London: Continuum.

Brinton, Daniel G. (1897), *Religions of Primitive Peoples*, New Yorks & London: G. P. Putnam's Son.

Evans-Pritchard, Sir Edward E. (1968), *Theories of Primitive Religion*, Oxford: Oxford University Press.

Dupré, Wilhelm (1975), *Religion in Primitive Cultures: A Study in Ethnophilosophy*, Hungary, Mouton & Co.

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

Durkheim, Emile (2008), *The Elementary Forms of Religious life*, tran. Joseph Ward Swain, New York: Cover Publication, Inc.

Lowie, Roberth (1936), *Primitive Religion*, London: George Rouledge & Sons, LTD.

Malinowski, Bronislaw (1992*), Magic, Science, and Religion, & Other Essays*, United States: Waveland Pr Inc.

Radin, Pual (1937), *Primitive Religion: Its Nature & Origin*, New York: The Viking Press.

Tylor, Edward Burnett (1958), *Religion in Primitive Culture*, New York: Harper Torchbook.

Waardenburg, Jacques (1999), *Classical Approaches to the Study of Religion: Aims, Methods and Theories of Research; Introduction and Anthology*, Berlin: de Gruyter.

دانشگاه تهران
شورای برنامه ریزی گسترش و نظارت آموزشی

رویکرد جامعه‌شناختی به دین

Sociological Approach to Religion

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت رویکرد جامعه‌شناختی به دین و نظریهٔ جامعه‌شناسان دین

سرفصل

ـ جامعه‌شناسی دین: مفهوم، موضوع، هدف، مسائل و...

ـ ضرورت رویکرد جامعه‌شناختی به دین

ـ تاریخ جامعه‌شناسی دین: اندیشهٔ اجتماعی سنتی، شکاکیت و نظریه‌پردازی، واکنش محافظه‌کارانه و رمانتیک، و نظریهٔ اجتماعی جدید.

ـ پیدایش جامعه‌شناسی دین

ـ تعریف دین

ـ روش شناخت دین

ـ ماهیت اجتماعی دین

ـ نقش اجتماعی دیـن

ـ ویژگی‌های اجتماعی دین

ـ نهادهای اجتماعی و نهاد دین

ـ رابطهٔ دین با حوزه‌های دیگر زندگی اجتماعی

ـ سرچشمه‌های دین

ـ نقش جامعه در پیدایش دین

ـ صورت‌های ابتدایی زندگی دینی

ـ تأثیر زندگی اجتماعی بر دین

ـ تأثیر دین در جامعه

ـ تأثیر رفتار دینی بر رفتارهای دیگر

ـ ساختار اجتماعی گروه‌های دینی

ـ نظریه‌های جامعه‌شناسان بزرگ دین: مارکس، دورکیم، وبر، واخ، پارسونز، برگر و...

ـ نگرش اسلام به نظام اجتماعی و اقتصادی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

آرون، ریموند (۱۳۸۷)، *مراحل اساسی سیر اندیشه در جامعه‌شناسی (متن کامل و بازبینی‌شده)*، ترجمهٔ باقر پرهام، تهران: علمی و فرهنگی.

آزادارمکی، تقی (۱۳۹۳)، *درس‌گفتارهایی درباره جامعه‌شناسی امیل دورکیم و ماکس وبر*، تهران: علم.

برگر، پیتر (۱۴۰۰)، *سایبان مقدس: عناصر نظریهٔ جامعه‌شناختی دین*، ترجمهٔ ابوالفضل مرشدی، تهران: ثالث.

تنهایی، ح. ابوالحسن (۱۴۰۰)، *دستگاه نظری وبر: تفسیرگرایی اروپایی*، تهران: اندیشهٔ احسان.

دورکیم، داوید امیل (۱۴۰۰)، *صور بنیانی حیات دینی*، ترجمهٔ باقر پرهام، تهران: مرکز.

دورکیم، امیل (۱۳۹۹)، *قواعد روش جامعه‌شناسی*، هوشنگ نایبی، تهران: آگاه.

گیدنر، آنتونی (۱۳۹۸)، *دورکم*، ترجمهٔ یوسف اباذری، تهران: خوارزمی.

لالمان، میشل (۱۳۹۹)، *تاریخ اندیشه‌های جامعه‌شناسی*، ترجمهٔ عبدالحسین نیک‌گهر، دو جلد، تهران: شرکت نشر کتاب هرمس.

لوویت، کارل (۱۳۹۸)، *ماکس وبر و کارل مارکس*، ترجمهٔ شهناز مسمی‌پرست، تهران: ققنوس.

وبر، ماکس (۱۴۰۰)، *اخلاق پروتستانی و روح سرمایه‌داری*، ترجمهٔ پریسا منوچهری‌کاشانی و عبدالکریم رشیدیان، تهران: علمی‌وفرهنگی.

وبر، ماکس (۱۳۹۹)، *روش‌شناسی علوم اجتماعی*، ترجمهٔ حسن چاووشیان، تهران: مرکز.

وبر، ماکس (۱۳۹۷)، *جامعه‌شناسی دین*، ترجمهٔ محسن ثلاثی، تهران: ثالث.

وبر، ماکس (۱۳۹۲)، *دین، قدرت، جامعه*، ترجمهٔ احمد تدین، تهران: شرکت نشر کتاب هرمس.

همیلتون، ملکوم (۱۴۰۰)، *جامعه‌شناسی دین*، ترجمهٔ محسن ثلاثی، تهران: ثالث.

Alpert, Hary (2018), *Emile Durkhehm and His Sociology*, London: Forgotten Books.

Beidelman, T. O. (2016), *Robertson Smith and the Sociological Study of Religion*, United States: Wipf and Stock.

Fenn, Richard K. (ed.) (2003), *Blackwell Companion to Sociology of Religion*, United States: Wiley-Blackwell.

Nottingham, Elizabeth K. (1964), *Religion and Society*, New York: Random House.

Wach , Joachim (1957), *Sociology of Religion*, Chicago: University of Chicago Press.

And…

دانشگاه تهران
شورای برنامه ریزی گسترش و نظارت آموزشی

جنبش‌های نوپدید دینی

New Religious Movements

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنایی با جنبش‌های نوپدید دینی

سرفصل

ـ ماهیت جنبش‌های نوپدید دینی

ـ چرایی و چگونگی پیدایش جنبش‌های نوپدید دینی

ـ اهمیت فرهنگی جنبش‌های نوپدید دینی

ـ گونه‌شناسی جنبش‌های نوپدید دینی

ـ علت رویکرد به جنبش‌های نوپدید دینی

ـ منابع دینی جنبش‌های نوپدید دینی در غرب

ـ جنبش‌های نوپدید دینی در خاور دور

ـ جنبش‌های نوپدید دینی در جهان اسلام

ـ معنویت گرایی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

Arweck, Elisabeth (2004), *Researching New Religious Movements: Responses and Redefinitions*, UK: Routledge.

Beckford, James A. (1992), *New Religious Movements and Rapid Social Change*, New York: SAGE Publications Ltd.

Bernard Clark, Peter (2005), *New Religions in Global Perspective: A Study of Religious Change in the Modern World*, UK: Routledge.

Hammer, Olav & Rothstein, Mikael (eds.) (2012), *The Cambridge Companion to New Religious Movements*, Cambridge: Cambridge University Press.

Laycock, Joseph (2022), *New Religious Movements: The Basics*, UK: Routledge.

Lewis, James R. (2008), The Oxford Handbook of New Religious Movements, Oxford: Oxford University Press.

Lorne, Dawson (2006), *Comprehending Cults: The Sociology of New Religious Movements*, Oxford: Oxford University Press.

دین و دینداری در جهان معاصر

Religion & Religiosity in Contemporary World

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنایی با وضعیت دین و دینداری در جهان معاصر

سرفصل

ـ مفهوم دین، صورت‌های دینداری و هویت معنای دینی در جهان مدرن

ـ مقوم‌های مختلف دینداری

ـ پیوند دین با سرشت انسان

ـ دین و مقتضیات زمان معاصر

ـ گوهر دین و نیاز زمانه

ـ دین و نیازها و پرسش‌های اساسی انسان

ـ نیاز افراد و جوامع انسانی به دین

ـ دین و معنویت در عصر جدید

ـ سکولاریزاسیون و احیای دین

ـ کارکردهای اجتماعی دین دین و مسألهٔ احیاگری

ـ احیای بنیادگرایی دینی

ـ جایگاه اجتماعی دین و نهضت‌های دینی جدید

ـ نقش دین در اخلاقی زیستن انسان و رابطهٔ مستقیم اعتقاد به خداوند و توجه به اخلاق

ـ نقش دین در گفت‌وگوی تمدن‌ها

ـ نقش دین در معنابخشی به زندگی در جهان معاصر

ـ جایگاه اسلام در جهان معاصر

ـ جایگاه ادیان غرب (یهودیت و مسیحیت) در جهان معاصر

ـ جایگاه ادیان شرق (هندوئیزم، بودیسم و آیین زردشت) در جهان معاصر

ـ جایگاه ادیان خاور دور در جهان معاصر

ـ کارکردهای دین در هزارهٔ جدید

ـ رابطه‌ای میان دین و سیاست

ـ نسبت ادیان گوناگون با یکدیگر گفت‌وگوی بین‌الادیانی

ـ تأثیر علوم جدید بر درک ما از دین و جایگاه دین در جهان امروز

ـ آیندهٔ دین

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۲۰ درصد	۲۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد

منابع:

ابوالقاسمی، محمدجواد (۱۳۸۴)، *به سوی توسعهٔ فرهنگ دینی در جامعهٔ ایران: آسیب‌ها، چالش‌ها و راهبردها*، تهران: موسسه فرهنگی هنری عرش‌پژوه.

اصلان، عدنان (۱۳۸۵)، *پلورالیسم دینی: راه‌های آسمان: کثرت ادیان از نگاه جان هیک و سید حسین نصر*، ترجمهٔ انشاءالله رحمتی، تهران: شرکت انتشارات نقش جهان مهر.

برگر، پیتر (۱۳۸۰)، *افول سکولاریزم: دین خیزشگر و سیاست جهانی*، ترجمهٔ افشار امیری، تهران: پنگان.

تلیش، پل (۱۳۸۴)، *آیندهٔ ادیان*، ترجمهٔ احمدرضا جلیلی، قم: مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب.

جعفری، محمد تقی (۱۳۸۷)، *هم‌گرایی دین و دانش: بررسی ماهیت دین و مرزهای دانش*، تهران: موسسهٔ تدوین و نشر آثار استاد علامه محمد تقی جعفری.

داعی‌نژاد، محمدعلی (۱۳۸۷)، *دین در جهان معاصر*، تهران: کانون اندیشهٔ جوان وابسته به موسسهٔ کانون اندیشه جوان تهران.

سراج‌زاده، حسین (۱۳۸۵)، *چالش‌های دین و مدرنیته: مباحثی جامعه‌شناختی در دینداری و سکولارشدن*، تهران: طرح نو.

فاضل‌میبدی، محمد تقی [ویراستار] (۱۳۷۸) *دینداری و آزادی*، تهران: آفرینه.

قطب، سید (۱۳۹۰)، *آینده در قلمرو اسلام*، ترجمهٔ سیدعلی خامنه‌ای، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

گریفین، دیویدری (۱۳۸۱)، *خدا و دین در جهان پسامدرن: جستارهایی در الاهیات پسامدرن*، ترجمهٔ حمیدرضا آیت‌اللهی، تهران: آفتاب توسعه.

گیدنز، آنتونی (۱۴۰۰)، *جامعه‌شناسی*، ترجمهٔ منوچهر صبوری کاشانی، تهران: نی.

لاریجانی، محمدجواد (۱۳۹۴)، *نقد دینداری و مدرنیسم*، تهران: اطلاعات.

لگنهاوزن، محمد (۱۳۹۷)، *اسلام و کثرت‌گرایی دینی*، ترجمهٔ نرجس جوان‌دل، تهران: کتاب طه.

محمدی، مجید (۱۳۷۳)، *آسیب‌شناسی دینی*، قم: تفکر.

مطهری، مرتضی (۱۴۰۰)، *علل گرایش به مادیگری*، تهران: صدرا.

مک‌کواری، جان (۱۳۷۸)، *تفکر دینی در قرن بیستم*، ترجمهٔ بهزاد سالکی، تهران: امیرکبیر.

نصر، سید حسین (۱۳۹۸)، *جوان مسلمان و متجدد*، ترجمه مرتضی اسعدی، تهران: طرح نو.

نصری، عبدالله (۱۳۹۹)، *انتظار بشر از دین: بررسی دیدگاه‌ها در دین‌شناسی معاصر*، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

Aldridge, Alan (2013), *Religion in the Contemporary World*, Cambridge: Polity.

Barnes, Michael (2002), *Theology and the Dialogue of Religions*, Cambridge: Cambridge University Press

Boyer, Pascal (1994), *The Naturalness of Religious Ideas: A Cognitive Theory of Religion*, United States: University of California Press.

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

Bruce, Steve (1996), *Religion in the Modern World: From Cathedrals to Cults*, Oxford: Oxford University Press.

Davie, Grace (2000), *Religion in Modern Europe: A Memory Mutates*, Oxford: Oxford University Press.

Heelas, Paul, Morris, David Martin Paul (ed.) (1998), *Religion, Modernity and Postmodernity*, New York: Wiley-Blackwell.

Sahliyeh, Emile F. (1990), *Religious Resurgence and Politics in the Contemporary World*, New York: SUNY Press.

دانشگاه تهران
شورای برنامه ریزی گسترش و نظارت آموزشی

روش تحقیق، مآخذشناسی و پایان‌نامه‌نویسی

The Methods of Research, Bibliography, and Thesis Writing

نوع درس: تخصصی اختیاری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

مدت زمان تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت اصول و قواعد تحقیق، مآخذشناسی، نگارش طرح‌نامهٔ پژوهشی (پروپوزال) و پایان‌نامه و مقاله

سرفصل

ـ تحقیق چیست؟ چرا و چگونه باید انجام شود؟

اهمیت و ضرورت شناخت کاربرد و چشم‌انداز نظری و عملی رشته

آشنایی با مراکز برجستهٔ تحقیقاتی و آموزشی رشته (داخلی و بین‌المللی)

ـ اخلاق پژوهش چیست؟ چرا و چگونه اصول و اخلاق حرفه‌ای پژوهش را باید به کار برد؟

ـ انواع تحقیق و ویژگی‌های روش‌شناختی هر یک چیست؟

ـ محتوای طرح‌نامه و ساختار پژوهش (مقدمه، و...) را چگونه باید تکمیل و تنظیم کرد؟

ـ مدیریت اجرایی و عملی تحقیق چگونه باید انجام شود؟

دانشگاه تهران
شورای برنامه‌ریزی گسترش و نظارت آموزشی

نحوهٔ انتخاب موضوع/ مسئله، استاد راهنما و تنظیم برنامهٔ کار پژوهش و زندگی شخصی

مدیریت زمان در تحقیق

ـ نخستین مطالعات اکتشافی و مآخذشناسی

دیدار حضوری از کتاب‌خانه: انواع رده‌بندی‌ها و آشنایی با مراجع

مرور هدف‌مند حداقل ۵ تا ۱۰ پایان‌نامه و طرح‌نامه

ـ آشنایی با روش‌های جست‌وجو در منابع و بانک‌های الکترونیکی

استفادهٔ پیشرفته از برنامهٔ آفیس (ورد، پاورپوینت و...) و نرم‌افزارهای کاربردی مرتبط

ـ کار روی اسناد: شیوهٔ گردآوری اطلاعات، یادداشت‌برداری و دسته‌بندی اطلاعات

ـ پردازش اطلاعات: روش‌های بررسی و تحلیل انتقادی متون

ـ تسلط بر قواعد و شیوه‌های نگارش متن دانشگاهی (اصول، نگارش، ویرایش) و روش‌های استناد

ـ معیارهای ارزیابی و داوری کیفی متن پایان‌نامه و مهارت‌های دفاع از آن

ـ شیوهٔ نگارش مقالهٔ علمی یا ارائهٔ سمینار

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
۳۰ درصد	۲۰ درصد	۲۰ درصد	۳۰ درصد

منابع:

بود، میشل و دیگران (۱۳۸۷)، *هنر تزنویسی: راهنمای جامع نگارش و تز دکتری و پایان‌نامهٔ کارشناسی ارشد و هر نوع رسالهٔ علمی در عصر اینترنت*، ترجمهٔ عبدالحسین نیک‌گوهر، تهران: توتیا.

قراملکی، احمد فرامرز (۱۳۸۵)، *روش‌شناسی مطالعات دینی*، مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی.

عدالت‌نژاد، سعید (۱۳۹۳)، *راهنمای نگارش و پژوهش دانشگاهی*، تهران: نیلوفر.

پل، ریچارد و لیندار الدر (۱۳۹۵)، *مفهوم‌ها و ابزارهای تفکر نقادانه*، ترجمهٔ مهدی خراسانی، تهران: فرهنگ نشر نو.

موحد، ضیا (۱۳۸۷)، *البته واضح و مبرهن است که... : رساله‌ای در مقاله‌نویسی*، تهران: نیلوفر.

علی‌دوستی، سیروس و دیگران (۱۳۹۱)، *شیوه‌نامهٔ ایران: راهنمای استناد به منابع اطلاعات فارسی و انگلیسی*، تهران: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و نشر چاپار.

غلام‌حسین‌زاده، غلام‌محسین (۱۳۸۷)، *راهنمای ویرایش*، تهران: سمت.